

Doradztwo rolnicze w Polsce w minionym trzydziestoleciu

Dr inż. Henryk Skornicki
MSDR w Krakowie 21.09.2023

Plan prezentacji

1. **Wprowadzenie;**
2. **Zmiany w doradztwie w ostatnim trzydziestoleciu ;**
3. **Współczesne wyzwania dla doradztwa rolniczego;**
4. **Formy i metody pracy doradczej – skuteczność i oddziaływanie;**
5. **Podsumowanie**

WPROWADZENIE

- Praźródłem dzisiejszego doradztwa rolniczego w Polsce były oświatowe formy działalności wśród ludności wiejskiej realizowane poprzez działalność kółek rolniczych (KR), towarzystw rolniczych (TR), szkół elementarnych i rolniczych.
- Fundamentalne znaczenie dla budowania współczesnego doradztwa rolniczego miał okres agronomii społecznej dwudziestolecia międzywojennego, bowiem w tamtym okresie powstały niemal wszystkie, znane do dzisiaj formy i metody pracy doradczej.
- Okres budowania systemu doradztwa rolniczego w powojennej Polsce rozpoczął się po roku 1956.
- Doradztwo rolnicze odegrało olbrzymią rolę w procesie modernizacji polskiego rolnictwa przed i po akcesji Polski do Unii Europejskiej (UE). Trudno sobie wyobrazić dalsze zmiany zachodzące w rolnictwie i na obszarach wiejskich bez udziału doradztwa.

Etapy rozwoju doradztwa rolniczego w Polsce w ostatnim trzydziestoleciu

I etap: doradztwo jako wsparcie dyfuzji innowacji rolniczych (cel: udostępnianie nowych rozwiązań rolnikom i unowocześnianie gospodarstw - przyczyna: szybki rozwój nauki, gwałtowny przyrost liczby innowacji, modernizacja rolnictwa - nowe wyzwania gospodarki centralnie sterowanej) - lata 75 - 90.

II etap: doradztwo jako wsparcie w gospodarce rynkowej (cel: pomoc w rozwiązywaniu problemów rolnikom funkcjonującym w systemie gospodarki rynkowej, Uspołecznienie doradztwa. - lata 91 - 98.

III etap: doradztwo jako system profesjonalnego wsparcia rolników. Budowanie struktur związanych z przygotowaniem do członkostwa Polski w UE (cel: zaspakajanie oczekiwań i potrzeb rolników - przyczyna: perspektywa członkostwa w UE i WPR wymagania UE,) 99 - 2004.

IV etap: konieczność stworzenia jednolitego systemu doradztwa dla sprawnego wspierania rolników FAST, reforma doradztwa w ramach Ustawy z o JDR - 2005 - 2015;

V etap: Wzmocnienie systemu transferu wiedzy i innowacji, tworzenie sieci innowacji w rolnictwie (SIR) początki budowania systemu AKIS. Od 2016 roku, przejęcie w sierpniu nadzoru JDR przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

I etap: doradztwo jako wsparcie dyfuzji innowacji rolniczych (75 - 90)

Wojewódzkie Ośrodki Postępu Rolniczego utworzono 49 (w każdym województwie w 75 roku), 82 rok przejęcie części gminnej służby rolnej (około 40%), obecna baza publicznego doradztwa

Upowszechnianie postępu w rolnictwie. Transfer technologii

Praktyczne formy i metody pracy doradczej:

- Gospodarstwa własne z bogatą infrastrukturą dydaktyczną,
- Sieć gospodarstw wdrożeniowych;
- Konkursy (lektora, filmy, budowle rolnicze.
- Działalność demonstracyjna;
- Zacieśniona współpraca z nauką, początki AKIS,

II etap: doradztwo jako wsparcie w gospodarce rynkowej (lata 91 - 98)

- ▶ cel: pomoc w rozwiązywaniu problemów rolnikom funkcjonującym w systemie gospodarki rynkowej. Wsparcie rozwoju działalności ODR przez ekspertów międzynarodowych, PAPDR

- Utworzenie 49 ODR
- Wydzielenie gospodarstw jako samodzielnych podmiotów
- Uspołecznienie doradztwa, powołanie SRDR oraz KRDR
- Edukacja metodyczna i ekonomiczna doradców
- Utworzenie systemu informacji rynkowej
- Rozwój systemów komunikacji, komputeryzacja;
- Integracja doradztwa w ramach MSDR, olbrzymie wsparcie metodyczne i merytoryczne (szkoła liderów, doradztwo grupowe)

Zdania:

- dostarczenie informacji rynkowej;
- Doradztwo ekonomiczno-organizacyjne;
- Przedsiębiorczość, marketing
- Początki doradztwa „papierowego” 1994 rok, powstanie ARiMR
- Rachunkowość rolna
- Rozwój doradztwa masowego
- Doradztwo na rzecz integracji rolników, doradztwa grupowe
- edukacja ekonomiczna
- Wyjazdy studyjne do UE
- Dni Otwarte

III etap: doradztwo jako system profesjonalnego wsparcia rolników, budowanie struktur związanych z przygotowaniem do członkostwa Polski we WE

cel: zaspakajanie oczekiwań i potrzeb rolników, perspektywa członkostwa w UE i WPR wymagania UE, 99 - 2004.

- Nowy podział administracyjny
- Utworzenie dwóch struktur doradztwa KCDRRiOW oraz ODR;
- Bardzo duże wsparcie metodyczne i merytoryczne MSDR;
- Próba integracji JDR;
- Edukacja ekonomiczna doradców, budowa systemu FADN,

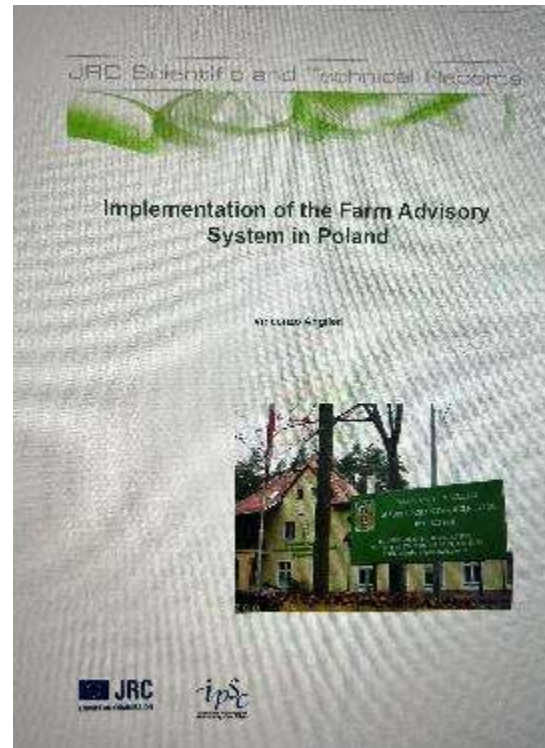
- Kampania informacyjno-szkoleniowa na rzecz integracji ze WE oraz WPR
- Doradztwo papierowe pomoc w obsłudze programu SAPARD, przejęcie części wdrożeniowej przez KCDRR i OW,
- Wyjazdy studyjne do UE
- Doradztwo masowe, Konkursy, Targi, Wystawy, Rozwój działalności wydawniczej

IV etap: konieczność stworzenia jednolitego systemu doradztwa dla sprawnego wspierania rolników -FAS 2005- 2016,

- Reforma doradztwa w ramach Ustawy z 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U. 2004 Nr 251 poz. 2507, z późniejszymi zmianami : Dz. U. z 2013 r. poz. 474, Dz.U. z 2016 r. i Dz.U. z 2017 r. poz. 1149, 1566)
- **ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) Nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. FAS od 2007 roku;**
- *USTAWA z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich -FAS*
- Wprowadzenie akredytacji podmiotów prywatnych, certyfikacja doradców
- **Ujednolicenie struktury państwowej służby doradczej: powołano 16 WODR ;**
- **Nadanie JDR osobowości prawnej;**
- **Wprowadzenie odpłatności za określone usługi doradcze;**
- **Dominujące doradztwo papierowe;**
- **Budowanie sieci gospodarstw demonstracyjnych, pierwsze projekty międzynarodowe;**
- **Utworzenie specjalności – doradca rolnośrodowiskowy, ekspert przyrodniczy.**

Kluczowe dokumenty dla rozwoju doradztwa rolniczego

«Niechże rolnictwo polskie wyjdzie z wielokrotnego zagrożenia i przestanie być skazane tylko na walkę o przetrwanie. Niech doznaje wszechstronnej pomocy ze strony państwa. Wiele zniekształceń życia wiejskiego znajduje swe źródło w podrzędnym statusie rolnika jako pracownika i jako obywatela. Dlatego też model chłopa lub chłopa-robotnika, pracującego z małym skutkiem ponad siły, winien być zastąpiony modelem wydajnego i niezależnego producenta, świadomego i umiającego korzystać, nie gorzej niż inni, z dóbr kultury, i zdolnego do jej pomnażania» 03.09 1998 r. Jan Paweł II Papież

Doradztwo rolnicze w Polsce

System doradztwa rolniczego w Polsce ma charakter publiczno-prywatny i tworzą go jednostki doradztwa rolniczego, tj. 16 wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego (ODR) oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (CDR), a także izby rolnicze, prywatne firmy doradcze, organizacje i związki branżowe rolników, instytuty badawcze resortu rolnictwa, uczelnie rolnicze. :

- Publiczne służby doradcze,
- Doradztwo w organizacjach rolniczych,
- Doradztwo pomiotów prywatnych, w tym:
 - Służby surowcowe zakładów rolno-spożywczych (mleczarnie i zakłady mięsne,

Dominującą rolę odgrywa jednak doradztwo publiczne.

Jest ono dostępne dla wszystkich rolników i realizowane przez Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego (ODR-y).

Doradztwo rolnicze, bez względu na system organizacyjny powinno reagować na potrzeby i oczekiwania rolników, być blisko rolników!

Misja doradztwa

Udzielanie pomocy rolnikom i ich rodzinom w podejmowaniu trafnych decyzji, dzięki którym osiągać oni mogą swoje cele, przy wykorzystaniu naukowej wiedzy skierowanej na zidentyfikowane problemy i potrzeby, poprzez doradztwo, edukację i informację.

V etap: Wzmocnienie systemu transferu wiedzy i innowacji, AKIS, profesjonalizacja usług doradczych. Od 2016, przejście w sierpniu nadzoru JDR przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

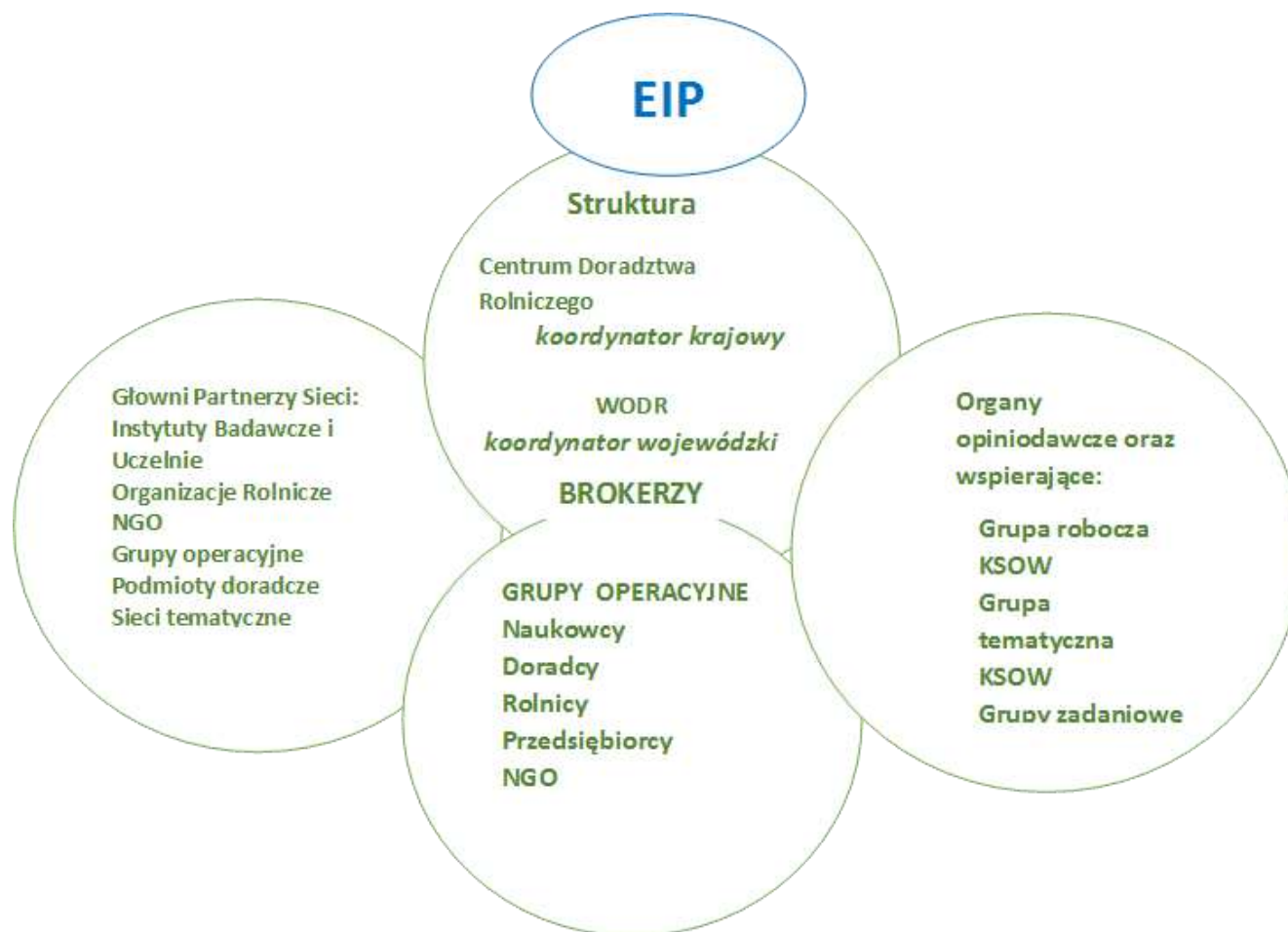
- Utworzenie sieci innowacji w rolnictwie (SIR)
- Przejęcie nadzoru przez MR i RW
- Przejęcie przez CDR KSOW 2017
- Rozwój specjalizacji w doradztwie od 2018 r

- Duży udział JDR w projektach międzynarodowych, szczególnie CDR w projektach Horyzont i Interreg
- Rozwój sieci gospodarstw demonstracyjnych;
- Pierwsze projekty demonstracyjne
- Rozwój infrastruktury do praktycznych form i metod;
- Cyfryzacja oraz rozwój technologii komunikacyjnych, tworzenie platform, tworzenie sieci tematycznych;
- Doradztwo masowe: Konkursy, Pokazy, Festyny, Zasoby wiedzy internetowej, Krajowe Dni Pola, Wyspy Innowacji
- Zacieśnienie współpracy z nauką

Sieć innowacji w Rolnictwie (SIR)

Zadania jednostek doradztwa rolniczego

Jakie doradztwo?

- ✓ obiektywne i godne zaufania
- ✓ świadczące wysokiej jakości, kompleksowe usługi, w odpowiedniej formie, dostosowane do potrzeb odbiorców
- ✓ odpowiednio finansowane
- ✓ dobrze przygotowane metodycznie, merytorycznie, praktycznie
- ✓ dysponujące odpowiednimi narzędziami (również ICT) i sprzętem
- ✓ posiadające dostęp do informacji i baz danych
- ✓ współpracujące z nauką
- ✓ współpracujące z innymi partnerami (doradcami, przedstawicielami nauki, przedsiębiorcami, również z zagranicy) - sieciowanie
- ✓ odpowiadające na współczesne wyzwania i potrzeby
- ✓ nieodpłatne w określonym zakresie;
- ✓ Blisko rolnika!

Jak zorganizować lepiej doradztwo rolnicze?

Dobre przykłady na przyszłość:

- Regularne badanie (sprawdzanie) oczekiwań potrzeb i oczekiwań rolników
- Bliska współpraca nauki, doradztwa, oświatą i rolnikami
- Formaty Interakcji w zakresie wymiany wiedzy
- Klarowny podział zadań i ról, tak żeby rolnicy widzieli do kogo mają się zwrócić po konkretną poradę
- Inwestycje w ocenę jakości świadczonych usług, w tym przejrzystych celów i wskaźników (co znaczy "lepiej" znaczy?)

Doradztwo się zmienia, z doradzania rolnikowi - na pomoc rolnikom w zdobywaniu wiedzy od innych rolników

Formy pracy doradczej mogą poprawić efektywność

Doradca jako Instruktor

Doradca jako Facilitator

Hierarchia i różne role doradcy:

Lider, motywator, mentor, trener;

Rozwiązywanie problemów, nauczyciel, ekspert, rzecznik praw obywatelskich, dostawca informacji, źródło porad (farma i inne);

Usługodawca, gromadzenie i analiza danych, monitorowanie i benchmarking w biznesie, prowadzenie i wypełnianie różnych dokumentów.

W ciągu jednego dnia doradca może wykonać wszystkie czynności

Kluczowe słowa

- ▶ **Pasja!**
- ▶ **Entuzjazm!**
- ▶ **Empatia!**
- ▶ **Współpraca!**
- ▶ **Partnerstwo!**

GOSPODARSTWA DEMONSTRACYJNE

ŁĄCZĄ BADNIA I POTRZEBY
ROLNIKÓW

<https://gospodarstwademonstracyjne.cdr.gov.pl/>

*Pokaz zbioru kukurydzy
na poletkach w
Minikowie*

*Demonstracje polowe
w gospodarstwie
ekologicznym
Piotra Zdziarskiego*

**Manewry łąkowe podczas Kujawsko-
Pomorskich Dni Pola 2023**

Formy i Narzędzia pracy doradczej

SZKOLENIA

WARSZTATY

KONFERENCJE

WIZYTY POLOWE

E-LEARNING

DORADZTWO INDYWIDUALNE

W GOSPODARSTWIE

POZA GOSPODARSTWEM

(biuro, komunikacja elektroniczna, narzędzia pracy zdalnej, platformy internetowe)

Strategiczne wyzwania dla rolnictwa i doradztwa w UE

Stosowanie pestycydów w rolnictwie i nadmiar składników pokarmowych w środowisku jest istotnym źródłem zanieczyszczenia powietrza, gleby i wody, wywierającym negatywny wpływ na różnorodność biologiczną i klimat.

Działania do roku 2030:

- zmniejszenie stosowania o 50 proc., pestycydów chemicznych i związane z nimi zagrożenia;
- zmniejszenie strat składników pokarmowych o co najmniej 50 proc., nie dopuszczając przy tym do tego, aby doszło do pogorszenia żyzności gleby;
- ograniczenie stosowania nawozów o co najmniej 20 proc;
- Wdrożenie nowego systemu wsparcia rolnictwa w ramach WPR (zielona architektura);
- Komisja będzie wspierać rozwój obszarów użytkowanych w ramach rolnictwa ekologicznego, tak aby do 2030 r. stanowiły *one 25 proc.* powierzchni gruntów rolnych.
- Jak wyprodukować więcej, jak poprawić jakość produktu, jak zwiększyć odporność na choroby ,jak zwiększyć odporność na suszę

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. (PS WPR)

Artykuł 15 Usługi doradcze dla rolników

1. Państwa członkowskie włączają do swoich planów strategicznych WPR system świadczenia usług doradczych dla rolników i innych beneficjentów wsparcia w ramach WPR w zakresie gospodarowania gruntami oraz prowadzenia gospodarstwa (zwany dalej „usługami doradczymi dla rolników”). Państwa członkowskie mogą opierać się na istniejących systemach.
2. Usługi doradcze dla rolników – świadczone z uwzględnieniem istniejących praktyk rolniczych – obejmują wymiar gospodarczy, środowiskowy i społeczny oraz dostarczają aktualnej wiedzy technologicznej i naukowej opierającej się na wynikach opracowanych badań naukowych i projektów innowacyjnych, w tym w odniesieniu do dostarczania dóbr publicznych. W ramach usług doradczych dla rolników oferowana jest stosowna pomoc w całym cyklu rozwoju gospodarstwa, w tym w zakresie rozpoczynania działalności po raz pierwszy, konwersji systemów produkcji w odpowiedzi na potrzeby konsumentów, innowacyjnych praktyk, technik rolniczych służących zwiększaniu odporności na zmianę klimatu, w tym agroleśnictwa i agroekologii, poprawy dobrostanu zwierząt oraz w razie konieczności norm bezpieczeństwa i wsparcia społecznego.

Usługi doradcze dla rolników są zintegrowane z powiązаныmi między sobą usługami świadczonymi przez podmioty świadczące usługi doradcze dla rolników, przez naukowców, organizacje rolników i inne odpowiednie zainteresowane strony tworzące AKIS.

Państwa członkowskie zapewniają, aby udzielane doradztwo było bezstronne oraz aby doradcy świadczący usługi doradcze byli odpowiednio wykwalifikowani i stosownie przeszkoleni i nie pozostawali w konflikcie interesów.

Ochrona roślin - zmniejszenie stosowania o 50 proc., pestycydów chemicznych i związanych z nimi zagrożeniami

Usługi doradcze i szkolenia rolników:

1. Integrowana ochrona roślin;
2. Integrowana produkcja roślinna;
3. Stosowania biologicznych środków ochrony roślin;
4. Rolnictwo Precyzyjne;
5. Rolnictwo Ekologiczne;
6. Monitorowanie agrofagów - „Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin” - projekt Edwin
7. Działania demonstracyjne oraz sieć gospodarstw demonstracyjnych.
8. Programy międzynarodowe (Horyzont Europa)

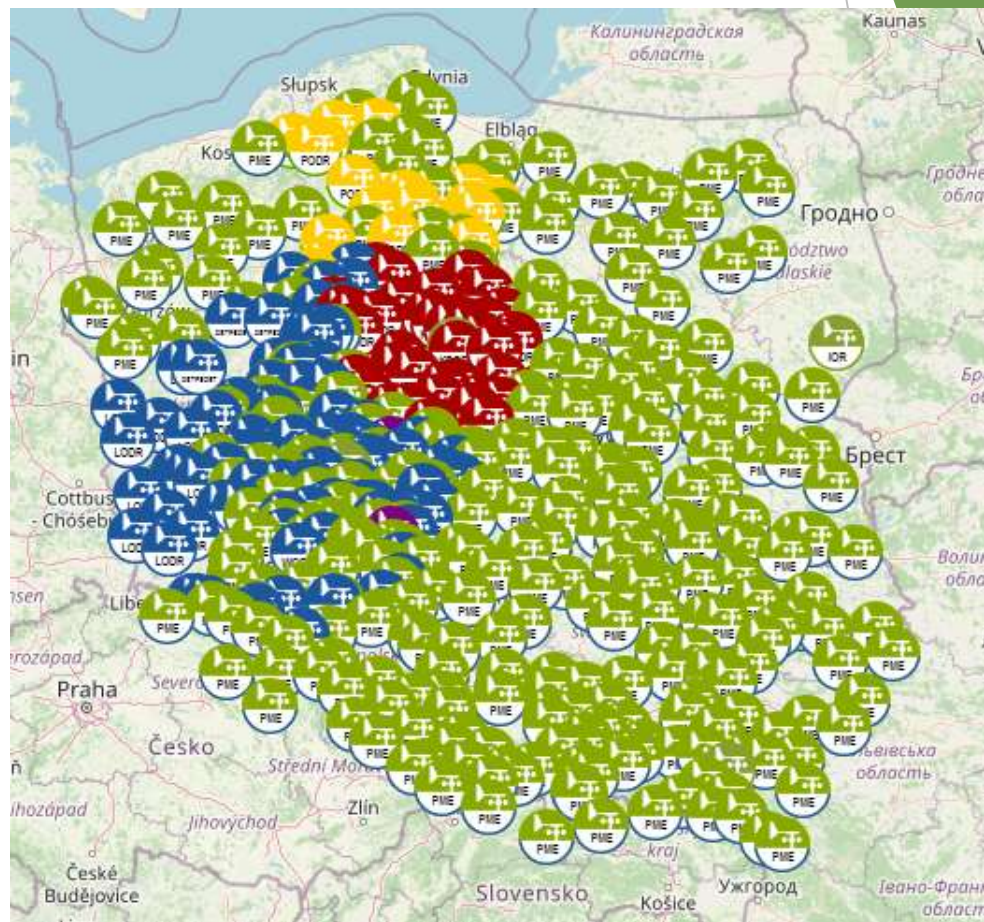
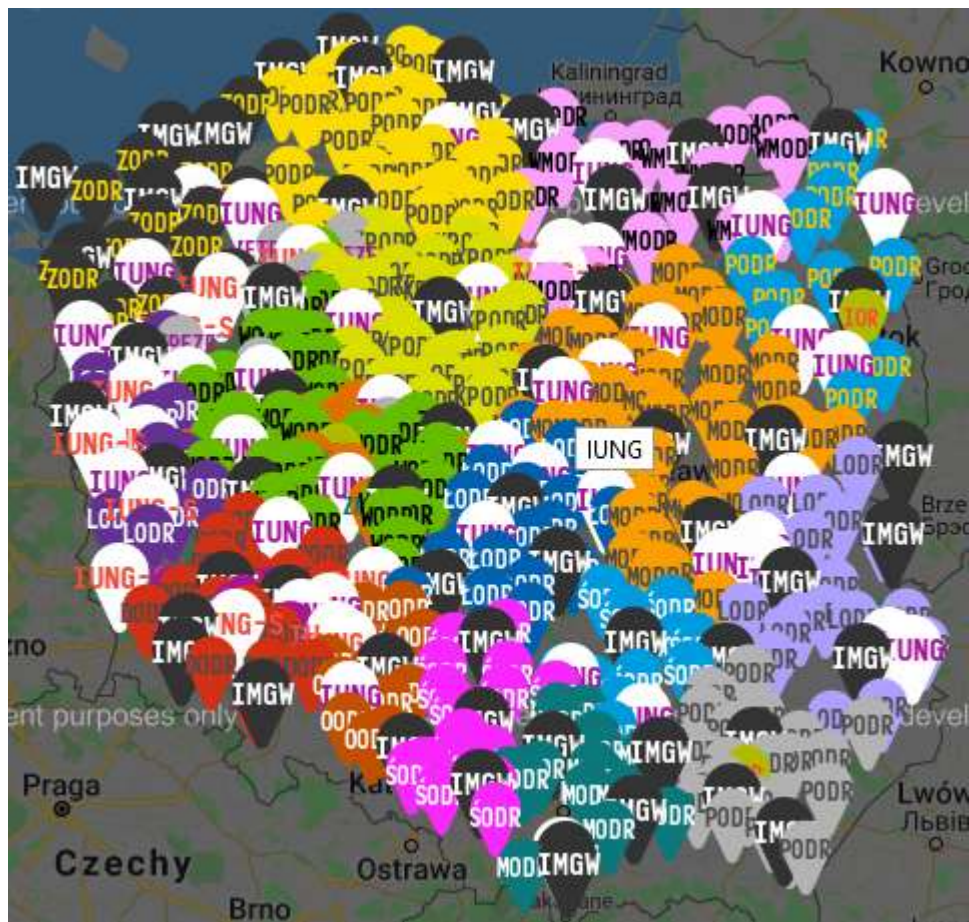

Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin

- **19 partnerów** z całej polski
- **Zaangażowanych 350** pracowników, w tym 100 doradców i testerów
- **Pilotaż w 5 województwach:** Wielkopolskie, Pomorskie, Mazowieckie, Kujawsko-Pomorskie oraz Lubuskie
- **Testy sygnalizacji agrofagów w 200 punktach dla 2 gatunków roślin**
- **Wdrażanie 20 modeli chorobowych** systemów wspomagania decyzji
- **Walidacja modeli chorobowych w 170 punktach w polskich warunkach klimatycznych**
- **Budowa sieci 600 stacji agrometeorologicznych** na terenie całej Polski zlokalizowanych w gospodarstwach
- **System będzie obejmował 4 e-usługi obejmujące 80 funkcjonalności**
- **Rozeznanie – badanie potrzeb wśród 5500 użytkowników**, w tym ankietyzacja, wywiady oraz warsztaty

Sieć stacji meteo

Zrównoważone gospodarowanie składnikami odżywczymi:

1. zmniejszenie strat składników pokarmowych o co najmniej 50 proc., nie dopuszczając przy tym do tego, aby doszło do pogorszenia żyzności gleby);
2. ograniczenie stosowania nawozów o co najmniej 20 proc.

Usługi doradcze oraz szkolenia dla rolników:

1. Bilansowanie składników pokarmowych oraz opracowanie planów nawożenia, wykorzystanie aplikacji InterNaw;
2. Rolnictwo Precyzyjne;
3. Rolnictwo Ekologiczne;
4. Działania demonstracyjne oraz sieć gospodarstw demonstracyjnych.
5. Programy międzynarodowe (Horyzont Europa)

internaw.schr.gov.pl
Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Warszawie

[O PROJEKCIE](#) [KONTAKT](#) [REJESTRACJA](#) [LOGOWANIE](#)

ZALOGUJ SIĘ **ZAREJESTRUJ SIĘ**

Program Inter-Naw jest narzędziem umożliwiającym opracowanie **kompleksowego planu nawożenia azotem, fosforem, potasem, magnezem, mikroelementami oraz wapnowania gleb.**

Inter-Naw Dawki nawozów mineralnych oblicza zgodnie z zasadami zrównoważonego nawożenia tj. uwzględniając wymagania pokarmowe roślin uprawnych oraz dostępność składników pokarmowych z innych źródeł (nawozy naturalne, organiczne, produkty uboczne i in.)

Plan nawożenia azotem lub maksymalne dawki azotu są obliczanie zgodnie z założeniami "programu azotanowego".

Źródło: Dr inż. Tamara Jadczyzyn Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy Zakład Żywienia Roślin i Nawożenia

InterNAW – kompleksowe doradztwo nawozowe

Zbilansowane nawożenie wszystkimi składnikami i uregulowany odczyn gleby :

- Wyższe plony
- Większe pobranie
- Lepsze wykorzystanie składników pokarmowych
- **Mniejsze straty**

Moduły systemu Inter-NAW

1. Plan nawożenia azotem, fosforem, potasem, magnezem
2. Określenie „maksymalnych ilości azotu”
3. Wapnowanie gleb
4. Nawożenie mikroelementami
5. Bilans składników NPK w skali pola
6. Śledzenie zmian zasobności gleby (PKMg)
7. Ewidencja nawożenia azotem
8. Sporządzenie zapotrzebowania na nawozy w gospodarstwie „lista zakupów”
9. „Wiedza”
10. Kontakt z doradcą

Zasada obliczania

=

-

**POTRZEBY
NAWOŻENIA**

=

**POBRANIE PRZEZ
ROŚLINY UPRAWNE
(WYNIESIENIE Z PLONEM)**

-

**DOSTĘPNE W GLEBIE
SKŁADNIKI**

**MINERALNE I
ORGANICZNE**

**ZASOBNOŚĆ GLEBY ; Z RESZTEK POŻNIWNYCH; Z
MIĘDZYPLONÓW; Z NAWOŻENIA ORGANICZNEGO W
POPRIEDNIM ROKU
(z opadu, z nawozów pozostałych z poprzedniego roku,
asymilacja Np. *Azotobacter*), uruchomienie**

Rozwój rolnictwa ekologicznego, tak aby do 2030 r. stanowiło *ono 25 proc.* powierzchni gruntów rolnych. Polska 7%

- Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce;
- Plan Działania na rzecz Rozwoju Produkcji Ekologicznej (COM 2021)141.

Zadania dla doradztwa i usługi doradcze:

1. Przenoszenie dobrych praktyk i doradztwo (Konkursy, działania demonstracyjne i sieć gospodarstw demonstracyjnych);
2. Informowanie o zasadach produkcji ekologicznej producentów wchodzących do systemu rolnictwa ekologicznego;
3. Informowanie o dostępnych środkach do produkcji ekologicznej
4. Informowanie o kanałach dystrybucji;
5. Działania informacyjne i promocyjne dotyczące żywności ekologicznej;
6. Włączenie szkół rolniczych w edukację o produkcji ekologicznej;
7. Narzędzia cyfrowe (Cyfrowy asystent rolnika ekologicznego).

Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych - demonstracje w rolnictwie ekologicznym

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Operacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach poddziałania 1.2. „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych”, w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020.

Inytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Operacja realizowana w ramach Konsorcjum, którego liderem jest Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu

**CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO
W BRWINOWIE**

Oddział w Radomiu

Ogólne informacje o projekcie

- **Czas trwania projektu: 20.06.2022r. -31.12.2024r.**
- **Partnerzy konsorcjum - 24 instytucje będące członkami konsorcjum oraz 3 instytucje współpracujące**
- **Liczba obiektów demonstracyjnych – 265**
- **Opiekunów naukowych – 60 osób**
- **Doradców – 320 osób**

Zakres zadań dla WODR i CDR

- założenie obiektów demonstracyjnych w gospodarstwie/podmiocie prowadzonym w systemie rolnictwa ekologicznego
- przeprowadzenie demonstracji (szkoleń praktycznych) w obiektach demonstracyjnych (*zorganizowanie 7-15 osobowych grup tematycznych dla odbiorców demonstracji tj. 8773 osób łącznie, w podziale na województwa i tematy demonstracji*)
- organizacja seminariów (45 seminaria dla 2138 ostatecznych odbiorców)
- organizacja konferencji (2-dniowa konferencja krajowa podsumowująca realizację operacji, dla 180-220 uczestników)

Narzędzia pracy doradczej aplikacje

ZARZĄDZANIE NATURALNYMI NAWOZAMI / PLANU NAWOŻENIA AZOTEM / BILANSU AZOTOWEGO

UNIVERSITY OF MINNESOTA | EXTENSION

Home / Agriculture / Community / Environment

Manure management and air quality education

Manure Management and Air Quality Education home

What's manure worth?

About the Calculator
Frequently Asked Questions
Help

Introduction

- Estimate the economic value of manure and manure for all farm uses, budgeting new facilities.
- Use this calculator to rapidly estimate the value status, and crop need.
- The estimates are based on fertilizer replacement.

This calculator is based on the spreadsheet "What is manure worth?", developed by Bob Koehler - University of Minnesota, Southwest Research & Outreach Center (retiree), and Bill Lazarus and Neil Metland - UMN Department of Applied Economics.

Click the Recalculate button located at the bottom of each step to ensure any values you've entered are reflected in the calculations.

Step 1: Fertilizer Costs if Using No Manure

	Nutrient Costs per lb
1. Nitrogen (N)	\$0.49
2. Phosphate (P ₂ O ₅)	\$0.62
3. Potash (K ₂ O)	\$0.56

Nutrients Needed per Acre
(Do not include starter fertilizer amounts as manure will replace starter.)

PROGRAM "AZOTANOWY" DLA GOSPODARSTWA

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 5 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” - Załącznik

INSTRUKCJA

WYMAGANE OPROGRAMOWANIE:
MS Windows, MS Excel 10 i wyżej z obsługą macie (zob.)

CENTRUM DORADCTWA ROLNICZEGO W BRWIŃKOWIE ODZIAŁ W RADOMIU

Autorzy:
mgr inż. Tomasz Lesiak - tolesiak@pwr.gov.pl
mgr inż. Marcin Krzyżoforski - mkrzyzoforski@pwr.gov.pl
mgr inż. Danusia Wiercińska - dwiercinska@pwr.gov.pl

To search for an operator, type in a few letters of the last name

tion Crops

Red labels indicate minimum required information for correct calculation

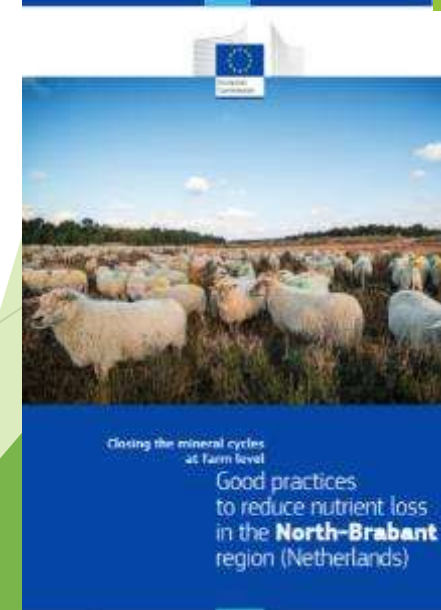
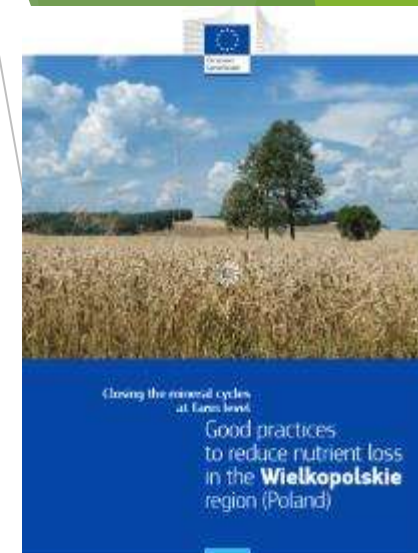
Phone:

Comments and General Description of the Livestock Operation and Crop Sequence:

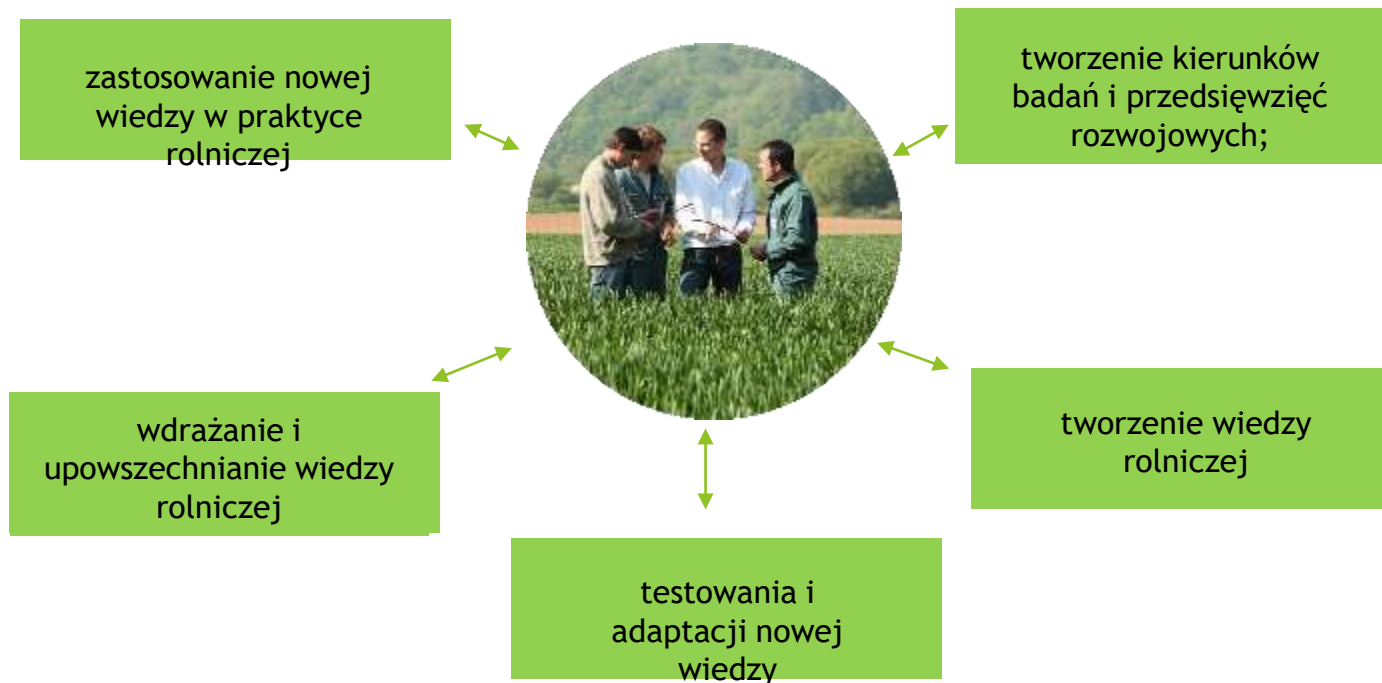
New construction of an 800,000 gallon above ground storage facility for an existing 125 head dairy operation. The crop rotation is corn, corn, oats, three years of alfalfa on 250 acres and corn soybeans on 400 acres.

Narzędzia pracy doradczej

Zbiór dobrych praktyk

Rola doradców rolniczych

Kluczowe słowa

- ▶ **Pasja!**
- ▶ **Entuzjazm!**
- ▶ **Empatia!**
- ▶ **Współpraca!**
- ▶ **Partnerstwo!**

Wnioski

1. Wszystkie formy doradztwa mają zastosowanie w praktyce, jednak nadal dominującą formą w pracy doradczej jest doradztwo indywidualne, w ostatnim czasie znacząco zmieniły się metody bezpośredniego komunikowania się z rolnikiem (WODR Poznań).
2. Podstawową formą doradztwa w usługach komercyjnych jest doradztwo indywidualne.
3. W ostatnich 10 latach nastąpił znaczący wzrost praktycznych form i metod pracy doradczej, a szczególnie:
 - powstanie sieci gospodarstw demonstracyjnych pierwsze (od 2006 roku CDR, WODR 2012, od 2018 roku krajowa sieć), gospodarstwa demonstracyjne stanowią najbardziej efektywną metodę doradztwa grupowego (potwierdzone w opinii rolników i badaniach naukowych)
 - projekty demonstracyjne (rolnictwo ekologiczne, bydło mięsne);
 - pokazy (szczególnie, Krajowe Dni Pola 2020 rok KPODR,);
 - doradztwo grupowe, grupy celowe (GO EIP), projekty demonstracyjne, doradztwa społeczne;

Wnioski cd

- doradztwo masowe, szczególnie wykorzystania mediów społecznościowych, audycje TV i radiowe, filmy edukacyjne, platformy internetowe, konkursy
5. Przyjęte w ramach PS WPR interwencje związane z transferem wiedzy i usługami doradczymi powinny sprzyjać rozwojowi praktycznych form i metod pracy doradczej, szczególnie: rozwój sieci gospodarstw demonstracyjnych oraz grupowych form doradztwa;
 6. Stosowanie różnych form i metod pracy doradczej, a szczególnie doradztwa grupowego oraz działań demonstracyjnych powinno przyczynić się do poprawy efektywności i jakości pracy doradczej;
 7. Technologie cyfrowe w obsłudze rolników, ograniczenie biurokracji zmniejszenie udziału „doradztwa papierowego” powinny przyczynić się do rozwoju klasycznego doradztwa;

Rekomendacje

1. Doskonalenie metodyczne doradców - kompetencje miękkie, praca zdalna w prowadzeniu różnych form i metod pracy doradczej), bowiem efektywność pracy doradcy nie zależy tylko od jego wiedzy fachowej, ale również zależy ona od jego umiejętności metodycznych oraz zbudowanych relacji z rolnikami;
2. Konieczność większego wsparcia finansowego JDR w zakresie poprawy wyposażenia technicznego oraz niezbędnej infrastruktury do prowadzenia praktycznych form i metod pracy doradczej;
3. Likwidacja barier formalno - prawnych związanych z udziałem rolnika w transferze wiedzy (podatki, KRUS);
4. Ograniczenie wymogów formalnych, bardziej elastyczne podejście w realizacji projektów demonstracyjnych;
5. Poprawa wyposażenia technicznego doradców w sprzęt diagnostyczny oraz nowoczesne urządzenia do komunikacji multimedialnej (profesjonalizacja usług, poprawa efektywności pracy)
6. Prowadzenie systematycznych badań w zakresie potrzeb i efektywności form i metod pracy doradczej
7. Potrzeba specjalistycznego kształcenia kadr na potrzeby doradztwa rolniczego!

Podsumowanie

1. Jednostki doradztwa rolniczego posiadają obecnie uregulowany status prawny nadany ustawą o jednostkach doradztwa rolniczego co znacznie ułatwia funkcjonowanie publicznych instytucji doradztwa rolniczego na rynku usług doradczych.
2. Publiczne instytucje doradztwa rolniczego muszą liczyć się z koniecznością pozyskiwania części środków finansowych poprzez świadczenie komercyjnych i odpłatnych usług.
3. Nowe wyzwania dla publicznych instytucji doradztwa wymagają zacieśnienia współpracy z nauką - podstawę transferu wiedzy i innowacji.
4. Publiczne instytucje doradztwa rolniczego muszą podjąć szersze działania w celu:
 - przygotowania doradców do funkcjonowania w warunkach konkurencyjnego i wymagającego rynku usług doradczych,
 - przygotowania samej instytucji do efektywnej realizacji nowych zadań i nowych wyzwań
 - **rozwoju rozwiązań cyfrowych w doradztwie**

Dziękuję za uwagę

CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO W BRWINOWIE

www.cdr.gov.pl

ul. Pszczelińska 99, 05-840 Brwinów • tel. 22 729 66 34 do 38, fax 22 729 72 91 • e-mail: sekretariat@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W KRAKOWIE

ul. Meiselsa 1, 31-063 Kraków
tel. 12 424 05 00
fax 12 424 05 05
e-mail: krakow@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W POZNANIU

ul. Winogrody 63, 61-659 Poznań
tel. 61 823 20 81
fax 61 820 19 71
e-mail: poznan@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W RADOMIU

ul. Chorzowska 16/18, 26-600 Radom
tel. 48 365 69 00
fax 48 365 49 70
e-mail: radom@cdr.gov.pl

ODDZIAŁ W WARSZAWIE

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
tel. 22 623 28 49
tel. 22 623 28 50
e-mail: warszawa@cdr.gov.pl

Doskonalimy kadrę doradztwa rolniczego

